

Ljubljanski List

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Uredništvo in upravnništvo: Kolodvorske ulice števil. 15. — Z urednikom se mora govoriti vsak dan od 11. do 12. ure. — Rokopisi se ne vračajo. — Inserati: Štatisopna petiti-vrsta 4 kr., pri večkratnem ponavljanju daje se popust. — Volja za Ljubljano v upravnishvu: za celo leto 6 gld., za pol leta 3 gld., za četrt leta 1 gld. 50 kr., na mesec 50 kr., pošiljatev na dom velja mesečno 9 kr. več. Po pošti velja za celo leto 10 gl., za pol leta 5 gld., za četrt leta 2 gld. 50 kr. in za jeden mesec 86 kr.

Štev. 129.

V Ljubljani v sredo, 10. junija 1885.

Tečaj II.

Iz Nemške.

Zadnje dni poročali so listi o nevarni bolezn starega nemškega vladarja in ves svet se je oziral v Berolin, kjer je brezštevilno ljudstvo noč in dan obdajalo cesarsko palačo in tesnega srca čakalo na podrobne vesti iz bolnikove sobe. Vsakdo se je zavedal nevarnosti za starčekovo življenje, in skrb, da bi smrt pobrala čestitljivega moža, trla je vsa nemška srca. Sedaj se je stvar na bolje obrnila in sivi vladar je uže toliko okreval, da zapuša sobo in se podaje na sveži zrak.

Naravno je, da se svet v takih nevarnih urah ozira v prihodnost in pomišlja, kako se bodo stvari potem zasukale, ko stvaritelja nemškega cesarstva ne bode več med živimi. V prvi vrsti obračajo se oči na onega, ki bode dedič ogromne moči in slave starega vladarja, na prestolonaslednika Friderika Viljema. Njegova oseba stopa na površje in narod ugiba, kakega mišljenja je pač mož, ki je poklican, da bode vodil usodo Nemčije. Friderik Viljem do sedaj še ni mnogo posegal neposredno v javno politiko; vse vesti o njegovem mišljenju, o njegovem postopanju v važnih vprašanjih bile so bolj kombinacije, nego avtentična poročila. Le tu in tam porabil je prestolonaslednik vgodno priliko in javno izgovoril svoje prepričanje. Pred 20 leti obsodil je bil Bismarckovo naredbo o uničenju tiskovne svobode in s tem provzročil, da je kraljev ukaz razveljavil s prvotna določila. Ko je protižidovsko gibanje na Nemškem doseglo vrhunec razburjenosti, pokaral je Friderik Viljem javne tendence antisemitske stranke in jej s tem dal hud udarec. Zadnje dni se je zopet oglašil — in besede njegove so take, da bodo odmevale povsodi, kjer ni uže slepa strast

omamila zdravega razuma, da zamorejo blagodejno vplivati na širne kroge ne le v nemški državi, temveč tudi izven njenih mej, kjer prebivajo Nemci.

Prestolonaslednik mudil se je zadnje dni v Königsbergu, da počasti vojaško slavnost s svojo navzočnostjo. Z velikanskim navdušenjem sprejemalo ga je ljudstvo in sijajne ovacije so povsodi kazale, kolike simpatije da uživa Friderik Viljem med narodom. Pri odgovoru na pozdrav prorektorja visoke šole rabil je prestolonaslednik one pomenljive besede, katere smo imeli v mislih. Svaril je namreč pred narodno prenapetostjo. Pač mora vsakdo ljubiti svoj narod in biti nanj ponosen, dejal je govornik, a pri tem ne sme pozabiti, obče človeškega momenta, ne sme zavreči misli, da ima sosede, ki tudi ljubijo svoj jezik in ponosno gledajo na svojo zgodovino. V Nemčiji nekda ni bilo one prenapetosti, a v novejši dobi zašla je vedno bolj med maso ljudstva; tuja beseda „šovinizem“ kaže, da je prednikom bila ta lastnost neznana in da jo je še le novejša doba rodila. In v istini, nemški prestolonaslednik ima prav, ako svari pred narodno oholostjo in prenapetostjo. Nobena stvar toliko ne škoduje napredku naroda, kakor ravno ta lastnost. Kdor meni, da je uže zaradi tega več in boljši nego drugi ljudje, ker je član mogočnega, slavnega naroda, ta ne bode veliko napredoval in svojemu ljudstvu bode malo koristil. Slabotni, podjarmljeni narod se na oholosti zapovedovalca vadi in uči, da prenaša dobo zatiranja. Samo malo, nemogočno ljudstvo trdi o sebi, da je izvoljen narod; ves napredek človeški ima svoje korenine v ponižnosti in pohlevnosti. Res, da je na jedni strani narodni ponos velikanska sila, ki

goni ljudstvo v boj za materijalno in duševno blago in ga navdušuje k zmagi — a šovinizem naj se prepusti onim osebam, ki se le za to hvajijo svojega rojstva, ker nimajo drugih zaslug. Nevednost je glavni del narodnega šovinizma, in ona še nikdar ni peljala k slavi!

Besede nemškega prestolonaslednika bodo morebiti marsikateremu nekako neljubo zvenele v ušesih. Posebno na skrajnih mejah nemškega jezika bode se marsikdo čutil zadetega, ko bode čul, kako se z visocega mesta obsoja ona oholost, ona prenapetost, ki tolikrat spremlja nekatere ljudi v občevanje s sosedi druge narodnosti. Besede Friderika Viljema naj bi se globoko vtisnile raznim šovinistom v srce — naj uže bivajo onstran črnožolte meje ali pa v njej. Šovinizem zamori cvetočo bodočnost!

A ne samo z občnega stališča moramo odobravati besede, katere je prestolonaslednik govoril univerzitetni deputaciji mesta, v katerem je deloval največji nemški filozof, Friderik Viljem je s svojim govorom pokazal, da mu je pred vsem na srci razvitek svojega naroda; mirna in stalna dōba, v kateri naj cvetō vēde in umetnije, to je njegova želja in s tega stališča zamoremo sosede visocemu govorniku le pritrdjevati. Inozemstvo bode z veseljem čulo take besede s tako merodajnega mesta; le narodni šovinizem ne bode zadovoljen. S tem pa bode ravno podpisal lastno obsodbo in dokazal, da škoduje napredku, da kalī mirni razvoj človeštva.

Srbi in Bolgari v Macedoniji.

(Konec.)

Iz onega, kar smo povedali, se pokaže, da so v Macedoniji blizu 400 let, predno so prišli Bol-

Listek.

Pomladanski vetrovi.

(Maupassantovo novelo za naše razmere priredil B.—k.)

Začetka maja l. 1884 je bilo, ko se nekega dne zjutraj probudivši se ozrem na Grad, od koder se mi je bilo jasno pomladansko nebo smejało, katero so ravno prvi solčni žarki zlatili. Ptici po oknih skušali so se s hišinami v petji, kavke po Gradu so pa krokarje posnemale, ki so ravno sinoči zopet po mestu krokali, da je bilo joj.

Prekrasno jutro vplivalo je tako blagodejno na moje spočite ude, da sem se na kmete namenil. Nedelja je bila, jaz pa prost, prost, prost kakor božji volek v zoreči pšenici.

Jedva sem se dobro opravil in priredil, kakor se mladenču spodobi, pritrobi „Sokol“ mimo hiše. V Dol je bil šel. Kakor nalašč! Tja toraj jo bomo vrezali popoldne za njim, in sicer ne peš, ne po železnici, temveč po — vodi z brodovjem. Popoldne ob eni se je na „molo Francesco-Trtnikino“ zbralo vse črno ljudi; prvo brodovje pod

zapovedništvom kapitana „Č.“ pripravljalo se je ravno na izlet v Dol. Naravnost na brod jo mahnem, kamor sem se z veliko težavo priril.

Soseda ondi mi je bila, kakor sem si domneval, šivankarica najnovejšega kroja — cigararica ne, kajti tisto uže kolikor toliko duh razodeva. Obdana je bila z vso gracijo, kar si jo le pri ljubljanski „mojškrici“ misliti zamoremo. Glava lepa, da bi jo bil človek le kar slikal, še rajši pa na vroče mladeniško srce pritisnil, je bila obdana od krasnih kodrov, in ravno tako snegobeli labudovi vrat. Veter si je z njimi igral. Črnolaska je bila. Obrnjena je bila za 90° od mene.

Pravijo, da če človek koga prav željno pogleduje, se taisti nehoté ozre na svojega občudovalca. Tako je bilo tudi tukaj. Ozrla se je na mé, oči je povesila, okolo usten jej je pa nekaj nasmeha zaigralo.

Pod franciškanskim ali bolje Francevem mostom se okolica ob Ljubljani prične razprostirati. Obali so bile natlačene radovednežev.

Moja sosédinja glavico zopet za 45° zasuče in se mi ob enem tudi prav sladko in ljubeznivo nasmehlja, kajti opazila je bila, da je nisem iz

oči spustil, odkar smo bili iz „Krakovije“ odrinili. Oh kako se je znala smejať! Cel raj naše dežele, mislil sem si, da mi stoji odprt v njenih očeh, tak pogled je imela. Vse, po čemur sem do sedaj zastoj stikal po Kurji Vasi in pod Golovcem, na Glincah in po Šiški, videl sem v tem pogledu razodeto. Da, še pesmi bi bil vstani delati tedaj, ko bi bil le količkaj pevske žilice v sebi imel. Zveržil sem sicer nekaj skupaj, kar se mi pa zdi, da ni nič. Moj dnevnik namreč mi kaže sledeče s svinčnikom začrkane besede:

„O ti roza ljubezniva,
Kakšen ‚cir‘ si ti na svet!
Eve si podoba živa,
Kdo ne želel bi te imet’?“

Ravno sem mislil usta odpreti, da bi jo bil nagovoril, ko me nekdo po rami potipa.

Obrnivši se zapazim pred saboj moža čisto navadne zunanosti, kakeršnih je po Ljubljani zadosti videti, ni bil ne star in ne mlad, ne grd pa tudi ne lep. Le žalostno me je gledal.

„Rad bi govoril z vami“, mi pravi.

Mislim, da se mu nisem ravno preprijazno

gari čez Dunav, stanovali Slovani, da je Macedonija še le leta 811 prvokrat videla Bolgare, da oni tedaj še niso bili pokristijanjeni in tudi še ne poslavljanjeni, da so Bolgari večinoma samo perijodično in ropajoči prihajali v Macedonijo ter da si niso mogli tu ustanoviti stalno gospodstvo; tako so gospodovali Bolgari samo od 918 do 963, torej samo 45 let nad večjim delom Macedonije; manjši del zaseli so od 1197 do 1207, torej skozi 10 let in tretjič znaten del od 1230 do 1246, torej skozi 16 let. Vкупno je trajalo bolgarsko gospodstvo nad Macedonijo samo 71 let v velikih presledkih in vedno so si macedonski Slovani prizadevali, otresti si bolgarsko gospodstvo, in vselej z vpehom.

Tako zvano bolgarsko cesarstvo Samuelovo v Macedoniji ni bilo narodno bolgarsko, če se je tudi iz političnih razlogov, proti Grkom obrnjeno, imenovalo bolgarsko. S tem zaznamenovanjem so hoteli nastopiti pravice bolgarskih carov. Bolgarsko cesarstvo macedonskih Slovanov je bilo tako malo bolgarsko, kakor ni bilo bizantinsko ali nemško cesarstvo rimsko, dasi sta obe te dve cesarstvi sprejeli ta naslov.

Ogledimo si macedonske Slovane tudi od druge strani. — Pred 1200 leti prišli so Srbi od Karpat sim čez Dunav ter so dobili od grških cesarjev v južni Macedoniji in severni Tesaliji ozemlja. Na južni meji teh prvih srbskih naselbin sezali so do Olimpa. Glavni sedež macedonskih Srbov bil je tedaj na macedonski Bistrici in tam so si postavili tudi mesto Srbčiste. Pozneje odšel je večji del teh Srbov na Dunav nazaj, a znaten del ostal je v Macedoniji ter je imel jednako usodo s prebivalci tega ozemlja. Srbi v Macedoniji bili so uže mnogobrojni, ko je srbska država pod Nemanjo počela procvitati ter se razširjati na jug in si osvojila Stip, Skoplje in Polog. Kralj Radoslav Promusli je tudi razširil srbske meje na to stran in kralj Miljutin Nemanic, Sveti, osvojil si je leta 1281 vso severno Macedonijo, Zlatar, Pijanac ter prodrli do Seresa in Tesalije; kmalu potem je ta kralj sprejel Dibro, Ričevo in Poreč v srbsko kraljestvo. Kralj Štefan Dečanski odtrgal je Grkom leta 1330. Veleš, in jedno leto pozneje osvojil si je kralj Dušan Ohrid in Prilip, kjer je dal zidati kraljevski grad. On je pridobil do leta 1340 vso Macedonijo izimši Solun, kateri je ostal v grških rokah.

Velike vojske Srbov s Turki so razdejele srbsko državo in Macedonija je zopet prišla pod turško oblast, v kateri je še danes. — Pokaže se torej: da so srbsko-slovanski rodovi naselili se uže pred 1200 leti v Macedoniji. V drugi polovici 12. stoletja je bila severna Macedonija del carstva Nemanicev; sto let pozneje je bila več kot tretjina Macedonije ozemlje srbske države in v daljnjih petdesetih letih bila je vsa Macedonija izimši Solun srbsko državno ozemlje; in ko je srbska

država vsled političnih homatij oslabela, ostalo je v Macedoniji še več malih samosvojnih knezov srbsko-slovanskega rodu kot deželnih gospodarjev, dokler si niso Turki vse podjarmili. Macedonija je bila torej ali vsa ali razdeljena okolo 350 let pod srbsko vlado in velik del tamošnjega prebivalstva je srbskega rodu, dasi se ne taji, da so se uže pred naseljenjem Srbov v Macedoniji tam naselili tudi drugi slovanski narodi, kateri pa so bili po jeziku s Srbi zelo sorodni.

Iz teh zgodovinskih razlogov se branijo Srbi priznati današnje prisvajanje mlade Bolgarije; pri tem pa jih podpirajo še etnografično-politični odnošaji, narodove navade in veroizpovedanje.

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

Se dva dneva in volitve v državni zbor bodo skončane, izimši nekaterih volitev, kjer je jeden kandidat voljen na več krajih in si bode obdržal mandat samo za jedno mesto, za drugo pa se bode volitev ponavljala. — Danes volijo gališke trgovinske zbornice, dalmatinska mesta in tržaška trgovinska zbornica. — Včeraj volilo je štajersko veleposestvo. Izvoljeni so bili baron Hackelberg, baron Moscon, Fran grof Attems in Pauer. Izvoljeni pripadajo nemško-liberalni stranki. Konservativna stranka se volitve ni vdeležila.

Z Dunaja se poroča, da poslanci, katere je izvolila demokratska stranka na Dunaji (dr. Kronawetter, Kreuzig in dr. Lueger), ne bodo pristopili nobenemu dozdanjih parlamentnih klubov in tudi ne vstopili v „nemški klub“, če bi se ustanovil, kakor se namerava. Delati pa hočejo vedno sporazumno, in govori se, da se bode na podstavi demokratskega programa ustanovil poseben klub. Misli se, da bode razen gori omenjenih treh poslancev v ta klub vstopil tudi v Česki izvoljeni ravnatelj Heinrich.

Tuje dežele.

Nemški cesar je zopet v toliko okreval, da more uže oskrbovati najmanjše opravke.

Srbski minister za vnanje zadeve obrnil se je vsled napadov Arnavtov na srbsko ozemlje do otomanskega zastopnika v Belgradu s prošnjo, naj Turčija takoj ukrene potrebne naredbe, da se odpodijo oborožene tolpe Arnavtov od srbskih mej ter da se ti napadi ne bodo več ponavljali; gleda naj tudi na to, da se udeleženci strogo kaznujejo. Turčija ima vzroka dovelj, da vstreže temu srbskemu zahtevanju, saj morejo postati te tolpe tudi njej nevarne, ker so prav dobro organizovane. Srbija skrbi sicer s svojim orožjem za varnost mej, a pri tem ima velike stroške, in to bi moglo tudi kršiti dobro razmerje s sosednimi državami.

V Londonu nastala je kar čez noč kabinetna kriza. Debata o proračunu gledé do-

hodkov bila je zelo burna in usodna za zdani kabinet. Gladstone poudarjal je pri debati, da je treba potrebne svote, da se pokrijejo troški za odvrnitev nastalih vojaških potreb. Vlada stavila je pri tej zadevi kabinetno vprašanje, in pri glasanju je dobila nezaupnico. Ministerijelne „Daily News“ menijo, da bode pač Gladstone in kabinet moral takoj odstopiti. Če pa bodo hoteli konservativci sprejeti vladno krmilo, ni gotovo, njihovi listi ne izražajo veselja do tega težavnega posla.

Angleški državnik Chamberlain govoril je dné 3. t. m. pred svojimi volilci ter dejal, da Angleška hoče zagotoviti Egiptu nezavisnost; skrbeti pa hoče, da dobi Egipet vlado, katera bode kmetu odvzela težka bremena; Angleška pa mora tudi skrbeti, da ne bode, ko odrinejo angleške čete od tod, kaka druga država zasela to ozemlje. Te slednje besede niso kaj po volji francoskim listom; oni se izrekajo, da Franciji ne bode prišlo na um, nadomestiti v Egiptu angleških čet s francoskimi: „Tu gre za to, da se vкупne in jednake pravice Evrope tako zagotovijo, da ne sme nobena vlast brez izjeme od zdaj na dalje umešavati se v egiptovske razmere.“ Tako možno je tudi, pravijo francoski listi, zopet doseči popolno sporazumljenje med Francijo in Angleško.

Pred kratkim raznesla se je vèst, da je bil afganski emir umorjen. Zdaj se uže od vseh strani poroča, da ta vèst ni resnična. Pač se je morda umor nameraval, a emir je spoznal nevarnost ter preprečil nakane.

Angleži odhajajo iz Sudana, in koj za njimi gre Mahdi s svojimi četami, in domneva se, da se ne bode ustavil na egiptovski meji, marveč da bode dalje prodiral, saj je sklenil, kakor znano, osvojiti si Kairo. V Kahiri se uže priznava, da je uže več Mahdijevih ljudij prišlo v Dongolo, katero so zapustili Angleži in njih privrženci, in ti ljudje skušajo prebivalstvo pregovoriti, naj se podvrže. To se jim bode skoro gotovo tudi posrečilo, da, morda se je Dongola uže podala, ker se hoče izogniti krviprelivanju. Načelniki v Ambigolu pridružili so se Mahdiju, koj ko so odšle angleške čete iz tega kraja.

Dopisi.

Iz kranjske okolice, 8. junija. (Izv. dopis.) Veliko se govori o roparjih v naši okolici uže od 1. t. m. V sredo napalo je več vlačugarjev v Goboecu, dolgem in strmem klanci v gozdu blizu Podnarta, neko žensko ter jo živalsko posililo. Reva je baje vsled strahu in drugih posledic uže umrla. V soboto, 6. t. m., so roparji pri hiši na samem zunaj Kranja ukrali dva prašiča. Gospodar jih je videl, ko so mu prašiče v gozd odnesli, toda še oglasiti se ni upal, ker je bilo toliko tatov. Jokaje je objavil gospodar tatvino sodnji. Po dnevu so dobili sledi v bližnjem gozdu, ki so pri-

držal, kar je moral zapaziti, kajti takoj je pristavil: „Prav potrebno se mi zdi za vas!“

Kaj sem hotel? Vstal sem in šla sva na drug konec brodovja.

„Gospod,“ začne mi nepovabljeni tovariš, „kadar se zima bliža s snegom, ledom, dežjem in mrazom, svetuje vam zdravnik dan na dan: „Noge imejte na gorkem in pa prehlajenja se varujte, da se vam ne bo vrat vnel in pa da vas bodlo ne bo!“ Vi ga vbogate, nosite flanel, oblačite gorko suknjo, si daste na obutev po dvojnate podplate nabiti in kljub temu vas še zobje bolijo ali pa kašljate, kakor osel. Če se pa spomlad približuje s svojim zelenjem in cvetjem, s svojimi gorkimi vetrovi, ki nam živce vničujejo s svojimi dišavami čez polje in travnike razlitimi, ki se vam takó omamljivo srca polasté in se vas otožnost prijema, da sami ne veste zakaj, tedaj pa nobenega ni, da bi vas opozoril: „Gospod čuvajte se ljubezni, katera izpod vsacega peresca in iz vsacega cvetu na vas preži; vse svoje mreže je razpela, vse svoje pušice nabrusila in na vse zavijače je pripravljena.“ Čuvajte se ljubezni! Mnogo bolj nevarna je kakor prehlajenje, kakor bolan vrat

ali pa ščipanje. Ona ne pozná milosti, kdor jej zapade, je zgubljen, kajti neumnost za neumnostjo vam bode počenjal. Dà, dà, gospod, ko bi bilo po mojem, morala bi policija vsako leto spomladi velike plakate po vogalih nabiti, kjer bi se bralo: „Spomlad je tukaj. Ljubljanski meščani! Čuvajte se ljubezni!“ Kakor pametni posestniki pri novo pleskanih (barvanih) stoleh, klopéh ali durih opozorujejo z napisi: „Sveži plesk“, takó bi morala policija gledé ljubezni delati. Ker pa ona tega ne stori, opozarjam vas jaz v njenem imenu, rekóč: „Čuvajte se ljubezni; ravno kar se pripravljate, da bi se na limanice vsedli, jaz si pa štejem v svojo dolžnost, svariti vas, kakor se na Ruskem po cestah ljudje med saboj svaré: „V nos boš ozebel!“

Kot zaboden volé gledal sem prečudnega patrona, dokler nisem čela v najresnobnejše gube položil, rekóč:

„Gospod, vi se vtikate v reči, ki vas prav nič ne brigajo.“

On se je pa stresel in zajavkal: „O gospod, gospod, lepo vas prosim, kako bi le ne posvaril človeka, če vidim, kakó slepo v nevarnost dere.

Le moja zgodbo poslušajte, pa bodele sami rekli, če imam prav ali“:

„Lansko leto v tem času je bilo, in šmentano prijetno vreme. Iz svoje pisarne sem prav majčken košček sinjega neba videl, kjer so lastavice sem in tja švigale in to me je v sredi prašnih aktov takó prevzelo, da bi bil plesal najraje!“

Tako sem si želel prostosti, da sem šel k načelniku, ki je bil jako majhna, pa silno huda „krota“. „Bolani sem!“ dejal sem mu. Od nog do glave me je premeril, potem pa zakričal: „To ni res, vender pa glejte, da se mi spred očij spravite. Mar li mislite, da se bo služba sama opravljala?“

Jaz sem šel in sem jo proti kolodvoru vrezal. Vreme je bilo, kakor danes. Kupil sem si listek do Lesèc in uže sem bil v vozu.

Oh, gospod, če bi mi načelnik pač ne bil dal dopusta! Zdelo se mi je, da se mi bo v krasni spomladi duša raztopila. Vse se mi je smejalo ljubezni-polno nasproti, še celo ropot in hropenje železnega parnega konja zdelo se mi je sladki spev ljubezni. Tak sem bil, da bi bil najrajši kaj objemal, poljubaval in na kipeče prsi stiskal, kar bi mi bilo ravno pod roke prišlo. (Konec prih.)

čale, da so tam prašiča klali in takoj snedli. V bližnji vasi ukrali so telico iz hleva. Mož peljal se je iz Kranja dné 2. t. m. ter je imel pri sebi 110 gld. V šenčurskem gozdu prosi ga tujec, da naj ga malo pelje, ker je utrujen. Dobri mož mu rad pomaga in ga vzame na voz. Toda tu ga je tujec napadel in mu vzel ves denar. V drugi vasi ukrali so cel kmetisk voz. Pošti, tržiško in kropen-sko, so hoteli oropati, a rešili so jih hitri konji s tekom. Ni se čuditi, da je ljudstvo v celem okraji silno razburjeno in obupano, zlasti ženske, ker ne mine dan, da bi se ne čulo: V tej ali tej vasi so poživinjenci to ali to žensko lovili — V samotne gozde ali na daljne polje ne upa si nobena ženska, da, še po cestah niso varne! Pri-poveduje se, da je kakih 20 roparjev v gozdih nad Kranjem, posebno ob Gobovcu in Udinem borštu, katerega uže Jurčič omenja v „Rokov-njačih“. Sumljivega človeka pa srečaš povsodi, ako se le pol ure od mesta oddaljiš. V dokaz, kak strah vlada med ljudstvom, naj povem sledeče: Včeraj sem imel opravke na cesti proti Primskovu. Sreča me kmetisk voz, na njem dva krepka moža in jedna žena. Vsi boječi me vprašajo o nevar-nosti pred roparji, kakor so čuli. Jaz sem jim pač moral to potrditi. In zagotavljali so me, da bi se precej obrnili domov, da niso iz daljne Štajerske in romajo na Brezje. Pač je resna potreba za ob-činsko varnost, da bi žandarmi vsako sumljivo osebo prijeli ter ji pregledali potne pravice, ker pripovedujejo, da hodijo čedno napravljeni okoli, nekateri tudi v ženski obleki. Med ljudmi je go-vorica, da je nekaj tatov ubeglo iz Kopra (Capo d' Istria), nekaj jih je bilo z ljubljanskega Grada izpuščenih in tem da stase pridružila še dva, uže na več let kaznovana tatova iz Gorič, ta dva sta sedaj celi častni družbi svetovalca in voditelja. Drugi pa so jim za poglavarja postavili Dimeže-vega sina, kar bo pa težko res. Kmetje vedó po-vedati, da je v Udinem borštu kurilo 20 tatov in da so trije žandarji prišli blizu njih, a tatje te zagledavši, klicali so jim, da naj jih le primejo, če imajo „korajžo“ in žandarji — da so se jih ognoli. Če je to istina, tedaj imajo kmetje prav, ko govoré, da le vojaki jih morejo rešiti tatov. Ako nas ne oprosté kmalu žandarji teh poživljenih roparjev, prisiljeni bomo kmetje prositi slavno okrajno glavarstvo, da nam pošlje vojakov. Ome-niti mi je pač, da si kmetje sami za javno var-nost veliko škodujejo, ker le redko ti bo naznanil gosposki, ako mu je kaj ukradenega ali poškodo-vanega, ker se boji še večje škode od tatú in ker čisto tudi ne verjame, da mu gosposka dobrega želí. Obče mnenje med prostim narodom je tudi, da se kaznjencem predobro godí v zaporu, kar ti sami pripovedujejo, ko so izpuščeni, in morda se ne moti kmet, ako pravi, da so kaznilnice sedaj redilnice.

Iz Št. Ruperta na Dolenjskem. (Izvirne dopis.) Ob 3. uri popoldan v ponedeljek 8. t. m. so jeli žalostno zvonovi svoj zadnji klic iz prijaz-nih zvonikov sv. Franciška Ks. cerkve na Veseli Gori razlegati in na pomoč prositi, oznanjajoči pretresljivo novico: da gori na Veseli Gori! Iz župne cerkve sv. Ruperta so ročno sledili odmeva-joč tožno doneči glasovi iz visokih lin in veleli na pomagaje.

Ogenj je zanetil v sredi vasi 5 let stari de-ček z žvepljenkami, zažgavši škump slame pod kozolcem. Nesrečni element se je silno naglo raz-širjeval in v kratkem času je upepelil 3 hiše, 2 gospodarski poslopji, 2 kozolca in nazadnje pre-lepo cerkev sv. Franciška Ks. (baziliko, nekdanja imenitna božjepotna cerkev). Škode je pri cerkvi do 8000 gld.; 2 zvona sta se stopila, 2 so rešili, jeden bode še za rabo. Druge škode je blizu 4000 gld. Cerkev je bila zavarovana za 2800 gld. in še dva pogorelca, pa jako nizko, da skoro ni vredno imenovati.

Naj bode omenjena vsa hvala in čast vrli mokronoški požarni brambí, potem mirnskim ognje-gascem in vsem domačim z brizgalnicama in tudi drugim ognjegascem in braniteljem, da so omejili s svojo marljivostjo ogenj in po čudovito rešili

poslopja s slamo krita poleg ognjenih (gorečih) poslopij stoječih in nas tako obvarovali še večje bēde in nesreče. Ko bi bilo zadostno vode in prej na mestu vse delajoče brizgalnice, bi se bila cerkev rešila in še več.

Torej Bog plati vsem braniteljem in pokloni pogorelcem obilnih dobrotnikov.

Razne vesti.

— (Pojedina živalij.) Iz Pariza poroča se z dné 3. t. m.: Kneginja Saganska napravila je sinoči veliko vrtno veselico s pojedino, koje pa so se smeli udeležiti le taki gosti, ki so prišli v podobi kake ži-vali. Bilo je baje krasno videti vse mrčese in tiče, ki so ta večer skup prileteli; a tudi divjih zverin ni se manjkalo. Neka gospa Lambert iz Bruselja, oblekla se je bila v kožo panterja, neka druga dama iz višjih krogov prikazala se je kot jaguvar, neki gospod prišel je kot leopard, a drugi kot racman. Prekrasna bila je neki kadrila, ki so jo plesale buče in sršeni, in ob-čudovanja vreden neki drugi ples, ki so ga plesali raki. — Morda ne bilo neumestno, če bi se drugo pot pri jednaki priliki oblekli vsi povabljeni v oslovske kože.

— (Sredstvo za pomlajenje.) Da ženska gizdavost in dopadoželjnost tudi v pozni starosti ne jenja, o tem priča nam sledeči dogodek: Petinšestdeset-letna soproga necega imovitega trgovca v pennsylvan-skem mestu Erie, dala se je pregovoriti in prepričati, da se dobiva lek, ki starost pomladi in za večno pred starostjo obvaruje. Mlad postopač ponudil se ji je, da bode tak lek napravil in jo je za več sto dolarjev in različne dragocenosti opeharil. Lahkovernica se je uže zibala v prijetnih sanjah o zlati mladosti, uže je videla pred sabo one srečne dni, ko je še mladeničev trop lazil za njo, kaj čuda tedaj, da je izdala sleparju vse, kar je imela, in da je konečno tudi z njim pobegnila v Dunkirk v newyorškem okraji, kjer je rekel, da hoče dotični lek skuhati. A tam izginil je slepar na jeden-krat, zapustivši za sabo le pismo, v katerem se iz do-pádoželjne starke še prav neusmiljeno norčuje.

— (Od kačjega pika ozdravil.) Iz Floride, ki se zaradi gorkega podnebja imenuje tudi amerikan-ska Italija, poroča se o sledečem čudovitem slučaju. Mla-dega moža, ki je uže dolgo časa bolehal za sušico in so uže vsi zdravniki bili menenja, da mu je le še kaka dva meseca živeti, pičila je kača. Od tega trenutka za-čelo se je stanje bolnega moža boljšati in je sedaj izven vsake nevarnosti. Samo v jednom mesecu zredil se je za 15 funtov.

Domače stvari.

— (Osebne vèsti.) Generalmajor Groller pl. Mildensee podal se je v kopelišče v Karlove Vare. — Prvo mesto vladnega svetnika pri c. kr. de-želni vladi v Celovci podelilo se je c. kr. vladnemu svetovalcu pri c. kr. deželni vladi v Črnovicah, grofu Kielmannseggju ter se mu ob jednom podelil na-slov dvornega svetovalca.

— („Slovenski Narod“ se spodtika nad brzojavko,) pred sinočnjim priobčeno v našem listu, tistih volilcev v Črnomlji, ki so glasovali za prof. Šukljeta in ki se v tej brzojavki imenujejo „katoliške Slovence, avstrijske Slovence“. „Narod“ prasha namreč zaradi tega, ali onih 310 volilcev, ki so glasovali za grofa Margherija, morda ne pripada ka-tolikom, ne avstrijskim Slovencem? Tega niso volilci Šukljetovi nikoli tajili, to so tajili le nasprotniki teh volilcev gledé njih samih, na kar so jim isti volilci v omenjeni brzojavki dali le primeren odgovor.

Sicer blebetá „Slovenski Narod“ o petakih, dese-takih, stotakih (zakaj ne naravnost tudi o tisočakih?), ki so se po pošti pošiljali v Belo Krajino, „pri ka-terih so se Šukljetovi volilci dobro okoristili“. Na to imamo le ta odgovor, da malopridnež rad meri druge ljudi po svojem vatlu, ali pa, da sodi o drugih takó, kakor je on sam.

Tudi je „Narod“, vselej duhapoln, zopet enkrat blagovolil našemu listu dati imé „listič“. Nočemo tega najstarejšemu slovenskemu dnevniku zameriti, kajti vemo, kako težko delo je spoznanje samega sebe. Da bi se le ta revež nekoliko oziral po svojih predalih in

opazoval praznoto, ki je v njih, gotovo bi moral spo-znati samega sebe in dati sebi primerno imé!

— (Izpred porotne sodnije.) Včeraj do-poludné bila sta pri prvi obravnavi pred porotniki za-tožena zločina uboja 23letni rokodelec Anton Kokalj in 17letni kmetiski fant Blaž Tavčar od Sv. Volbenka v poljanski občini (sodnijski okraj loški). Dné 5. aprila tega leta sta zatoženca v Górenji Šetini brez posebnega povoda potolkla s poleni hlapca Petra Štibila takó močno po glavi, da je takoj na mestu mrtev obležal. Zatoženca sta Štibila še potem, ko je ležal na tleh, pretepavala s poleni ter mu črepino po polnem raz-tolkla. Porotniki so jednoglasno spoznali Blaža Tav-čarja krivega zločina uboja, Kokalja pa zločina hude telesne poškodbe. Blaž Tavčar je bil obsojen v tri-letno in Anton Kokalj v dveletno hudo ječo, po-ostreno pri obeh vsak mesec z jednim postom.

— (Nadaljne porotne obravnave.) Razen uže naštetih porotnih obravnav v Ljubljani vršile se bodo v tem zasedanji še naslednje: Dné 15. t. m.: Gašper Požar — zločin poskušenege umora; 15ega t. m. (druga obravnava): Jakob Mežan — zločin ro-parskega umora; dné 16. t. m.: Janez Starè — zlo-čin hude telesne poškodbe.

— (Banka „Slovenija“ v likvidaciji.) Oziraje se na sklepe občnega zbora prve občne za-varovalne banke „Slovenije“ v likvidaciji potrjenega dné 23. maja t. l. od tukajšnje visoke c. kr. deželne sodnije kot trgovinskega sodišča, pričinja se izplače-vanje na vsako polno vplačano in pravoveljavno delnico bivše banke „Slovenije“ po 7 gld. na vsako delnico začensí s 16. junijem t. l. — Izplačevanje izvršuje dr. Karol Ahačič, odvetnik v Ljubljani, v svoji pi-sarni na Starem trgu št. 13 proti izročitvi izvirne delnice ter proti kolekovani pobotnici. — Ob enem se sl. občinstvo opozarja, da so le tiste delnice še pravo-veljavne, na katere se je tudi tretje doplačilo s 24 gld. vplačalo. Dediči se imajo s sodnijskim izročilnim pismom (Einantwortungsurkunde) izkazati. — Za tiste stranke pa, katere bi se do konca tekočega leta po svoje deleže ne oglasile, se bodo deleži sodnijsko de-ponirali (vložili).

— (Švicarija pod Tivolijem) je zdaj v marsikaterem oziru predelana in mnogo olepšana, tako da je v istini Ljubljani v veliko olepšavo. Od jutri na-dalje dobivajo se v gostilni Švicarije tudi gorke jedi.

— (Upravna Savinja.) Dné 14. t. m. snide se v Celji komisija za uravnavo Savinje.

— (Karavana Sudancev) pride danes po noči v Ljubljano ter se bode od jutri do vštete ne-delje predstavljala občinstvu v cirkusu na cesarja Jo-sipa trgu.

— (Sleparica.) Pred kratkim izvabila je tu-kaj neka ženska kmetu s Studenca 20 gld., češ, da mu bode pri nekem tukajšnjem notarji preskrbela 200 gld. posojila. Kmet in ženska sklepala sta to pogodbo v neki veži v Križevniških ulicah. Ko je ženska dobila od kmeta denar, odstranila se je, šla skozi vežo, iz-ginila pri drugih vratih ter se ni več vrnila. Osleparjeni kmet naznanil je zadevo policiji, katera je pričela ta-koj zasledovati žensko ter jo tudi našla. Sleparica pa je denarja imela le še 7 gld. 80 kr., kateri so se vrnili kmetu. Sleparsko žensko izročila je policija sodnji.

— (Otrok utonil.) Iz Kranjske Gore piše se nam z dné 6. t. m.: Danes ob 5. uri popoldné po-tegnili so iz vode mrtvega štiriletnega dečka Cirila Robiča. Šel je bil deček s svojim dedom v bližnji gozd k ulnjaku. Med tem pa, ko se je ded bavil pri nekem roju, naveličal se je deček biti pri njem in se je po-tihem podal proti domu. Ker je moral iti po zelo ozki brvi čez potok Pišenco, padel je najbrže tu čez hodeč v vodo in je tako v mrzlih valovih prišel ob mlado življenje.

— (Samomor.) Iz Mokronoga poroča se nam z dné 3. t. m.: Danes zjutraj ustrelil se je v vojašnici žandarm Pucel. Tri leta sem bil je revež božjasten in je samomor gotovo izvršil v takem trenutku, ko ga je bolezen napala.

— (Nesreča na železnici.) Iz Maribora se poroča, da je pri premikanji železniških voz zašel skopčevalec med puhavnike dveh voz; vozova sta ga tako stisnila, da je takoj mrtev obležal.

Cviček.

Spisal Gustav Pirc.

(Dalje.)

Cviček je „pitna“ pijača. Da, pitna je za tistega, ki je od mladih nog na-njo navajen. Ali ste pa uže gledali obraz ptujca, ki je prvokrat cviček na jezik dobil? Raztegneni obraz je najboljši odgovor na vprašanja, ali je cviček pitno vino ali ne, in niti olikanega okusa ni treba imeti, da se obsodi cviček. Res je, da se navadi s časom človek na vsak okus, saj se je nekdanji glavni konsument dolenjskega vina, Gorenjec, navadil na negjusni okus žganja! Sicer pa *de gustibus non est disputandum* vsak človek na mojem mestu moral bi tako pisati, če bi mu cviček še tako dobro ugajal.

„Cviček“ je zdravo vino. Vsako naravno vino zmerno užito je zdravo za zdravega; kader bode pa treba zdravniku zapisati vino v zdravilo, potem bode pa cviček gotovo v najzadnji vrsti zadnji, če bode sploh še na vrsto prišel. Pri nas se dostikrat dá pridevek „zdravo“ onemu vinu, katerega je mogoče več litrov izpiti, ne da bi drugi dan „težko glavo“ imeli; če se „cviček“ v tem zmislu „zdrav“ imenuje, potem pa zopet moram reči: Dolenjci ne bodo na lastno zgubo varovali takih pivcev pred „mačkom“!

Še nekaj! Slišal sem trditi, da bi Dolenjci razumno delali, ko bi svoje vino, enako vinogradnikom družih dežel, več let v kleti držali ter potem staro, umno prirejeno vino prodajali. Res je, da se na ta način vino izboljša, a za to mora biti tudi dober mošt, ne pa tisti, iz kojega se cviček dela. Ali bode pa to sploh kedaj mogoče storiti kmečkemu posestniku, je drugo vprašanje. Njegova zidanica za umno kletarstvo uže sedaj ne zadostuje, naj jo uže rabi za kipelno klet ali za vinsko klet, predruščiti jo mora, če hoče dobro vino pridelovati; v teh zidanicah v jeseni mošt namesto da bi kipel, zmrzuje, in poleti namesto da bi bilo vino na hladnem, pa kipi. Kaj bi se pa zgodilo, ko bi hotel Dolenjec vino tri leta hraniti? In od česa bi se pa prva tri leta živel? Jaz menim, da je tako ravnanje z vinom stvar velikoposestnikova ali sploh premožnega vinogradnika, ne pa našega navadnega, kmetškega vinogradnika.

6.) Dolenjci, to je, njih zastopniki, kmetijske podružnice, razumniki itd. morajo vinsko kupčijo vrediti ter v svojih rokah obdržati, ne jo pa ptujim vinskim kupcem prepuščati.

Dolenjci svoje vino od leta do leta slabše prodajajo. To je res, to je faktum, kateri se ne dá tajiti. Vprašajte na železničnih postajah od Brežic do Zidanega Mosta, vprašajte v Ljubljani na mitnicah in povedalo se vam bode, kako neverjetno je padla kupčija z dolenjskim vinom. Kaj pa je temu vzrok? Pitje žganja na Gorenjskem, močnejša konsumcija piva, konkurenca družih, deloma boljših, deloma cenejših vin in pa ravnanje vinskih trgovcev in krčmarjev.

(Dalje prihodnjič.)

Vabilo

k občenemu zboru

pisateljskega podpornega društva

dné 25. junija t. l. ob 6. uri zvečer
v dvorani ljubljanske Čitalnice.

Dnevni red:

- 1.) Poročilo tajnika in blagajnika o stanju društva.
- 2.) Volitev predsednika in 6 odbornikov.
- 3.) Posamezni nasveti.

Opomba. Da občni zbor veljavno sklepa, treba po § 12 na novo potrjenih društvenih pravil, da je navzočnih najmenj 15 udov. Po določilih istega paragrafa sme občni zbor reševati le take nasvete, kateri so bili v povabilu razglašeni ali od udov najmenj 8 dni poprej odboru podani.

K obili udeležbi vabi odbor.

Dr. Jož. Vošnjak, predsednik.

V Ljubljani dné 9. junija 1885.

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

London, 10. junija. Pri banketu liberalnega kluba izrekal je Dilke nadejo, da bodo liberalci pri bodočih volitvah sijajno zmagali, osebito če

Odgovorni urednik J. Naglič.

ostane Gladstone na čelu stranke. Dilke bi za se ne obžaloval, če bi zdanja vprašanja obravnavali tories.

Valencia, 10. junija. V ponedeljek obolelo je tukaj šest oseb za kolero; včeraj obolelo je tudi šest oseb, izmed teh so tri umrle. V Madridu se je ustanovila bolnišnica za bolnike na kolero.

Sredec, 9. junija. Sobranje se je zaradi potrditve pogodbe o gradnji železnice otvorilo. Prestolni govor izreka nadejo, da se bode pogodba potrdila, da se izpolni narodna dolžnost.

Rim, 9. junija. Iz Massauaha se poroča, da so Abesinci potolkli Mahdijeve tolpe.

Pariz, 9. junija. „Agence Havas“ poroča iz Tientsina, da razprave med Francijo in Kitajsko vrlo napredujejo ter da se bode pogodba kmalu sklenila.

London, 9. junija. V dolenji zbornici je izjavil Gladstone, da kabinet demisionira vsled včerajšnjega glasovanja. Obe zbornici sta se preložili do petka.

Telegrafično borzno poročilo

z dné 10. junija.

Jednotni drž. dolg v bankovcih	82.50
„ „ „ srebro	83.10
Zlata renta	108.30
5% avstr. renta	98.45
Delnice narodne banke	859.—
Kreditne delnice	288.20
London 10 lir sterling	124.30
20 frankovcev	9.86
Cekini c. kr.	5.86
100 drž. mark	60.90

Tuji.

Dné 8. junija.

Pri Maliči: Merbs, Olt, Schwarz, Gutmann, Lorenz, Lederer, trgovci; Meissner, Bauermann, trg. potovalca, z Dunaja. — Hofmann, trg. soproga, iz Kočevja. — Hieng, lesotrzec, iz Rakeka.
Pri Slonu: Haarbarger, trgovec, iz Cüriha. — Feltrinelli, trgovec, iz Breše. — Lang, trgovec, z Dunaja. — Sever, trgovec, iz Nove Vasi. — pl. Vambéry iz Budimpešte. — Reims s soprogo iz Plzna. — Lapaine, trgovec, s hčerko, iz Idrije. — Kosler, c. kr. notar, iz Ajdovščine. — Sturm, posestnica, s sinom, iz Poljč.
Pri Južnem kolodvoru: Demšar, c. kr. podkonzul, z rod. bino, in Mühlhofer, zasebnica, iz Aleksandrije.
Pri Avstr. carji: Osebek z Gorenjske.
Pri Virantu: Petrič, posestnik, iz Logatca. — Burger, posestnik, iz Postojine. — Žitnik, posestnik, iz Grosuplja.

Umrli so:

Dné 8. junija. Jakob Hočevar, svetilničarjev sin, 20 mes., Poljanska cesta št. 25, davica. — Josip Reichmann, hišnik, 48 l., Trubarjeve ulice št. 1, za rakom. — Jarnej Ravnihar, trafikant, 80 l., Dunajska cesta št. 15, trebušna vodenica. — Helena Ebenspanger, hči trgovca z dežel. pridelki, 20 mes., Dunajska cesta št. 15, opešanje. — Reza Bozja; hišnica, 65 l., Sv. Petra cesta št. 11, opešanje. — Pavel Končar, krojačev sin, 17 l., Židovske ulice št. 5, jetika. — Jakob Uda, pomožni uradnik, 80 l., Sv. Jakoba trg št. 7, možjanski mrtvoud.
Dné 9. junija. Antonija Verhovc, zidarjeva hči, 6 dni, Kolodvorske ulice št. 28, slabost.

V civilni bolnici:

Dné 8. junija. Katarina Krems, gostinja, 60 l., vodenica. — Anton Hribar, gostać, 69 l., plućna tuberkuloza.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm
9. junija	7. zjutraj	733.77	16.4	vzh. sl.	jasno	0.00
	2. pop.	732.60	27.6	jvzh. sl.	„	
	9. zvečer	733.82	18.4	bzv.	„	

V knjigarni

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg
na Kongresnem trgu št. 2

dobiva se:

(90) 3

Ljudska knjižnica.

Do sedaj je na svitlo prišlo 10 zvezkov, kateri posamič veljajo 6 kr., po pošti 8 kr.

Umetne

zobe in zobovja

vdevlje po najnovejšem **amerikanskem** načinu brez vsakih bolečin ter izvršuje **plombovanja** in vse **zobne operacije** (39) 20

zobozdravnik A. Paichel,

poleg Hradskega mostu, 1. nadstropje.

V založništvu našem izišla je na svitlo knjiga:

Saljivi Slovenec.

Zbirka najboljših kratkočasnic iz vseh stanov.

Nabral

Anton Brezovnik

učitelj.

12 pól v 8^o. Mehko vezana stane 60 kr., franko po pošti 65 kr.

Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg
knjigotržnica v Ljubljani.

Razno blago
za pletenje in tkanje

dr. Gustav Jaegra

normalno perilo, nogovice, žoki, plavarske hlače, znojni telovniki, rokavice,

jopiči za gospé

ki se nosijo vrh obleke itd., v velikem izbiri in po najnižjih cenah pri

C. J. Hamann-u

Mestni trg. (52) 6

Štajski deželni zdravilni zavod

Rogatec - Slatina

na

Spodnjem Štajerskem

postaja južne železnice: Poličane.

Znamenita kislina trpke (glavberjeve) soli, jeklene kopelji, zdravljenje z mrzlo vodo in mlekom. Indikacija: Obolenja prebavilnih organov. — Komfortabelni nastanek.

Sezóna od majnika do meseca oktobra.

Obrazci in naročbe na stanovanja so pri ravnateljstvu. (46) 10—6

Zaloga zemljevidov

c. kr. generalnega štaba.

Mera 1:75000.

Listi so po 50 kr., zloženi za žep, prilepjeni na platno po 80 kr.

Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg-ova
knjigarna v Ljubljani.